

GIUSEPPE VERDI
OTELLO

GIUSEPPE VERDI OTELLO

OTHELLO 2,4.07.2021

opera w 4 aktach | libretto: Arrigo Boito według dramatu Williama Szekspira |
prapremiera: Mediolan, La Scala, 5.02. 1887 | prapremiera polska: Warszawa 1893
| oryginalna włoska wersja językowa z polskimi napisami

Opera in four acts | Libretto: Arrigo Boito based on William Shakespeare's drama
| World première: Milan, La Scala, 05.02. 1887 | Polish première: Warsaw 1893 |
Original Italian language version with Polish subtitles

kierownictwo artystyczne / the artistic directors:

**LACO ADAMIK, MARIA BALCEREK,
BARBARA KĘDZIERSKA, DARIUSZ PAWELEC,
TOMASZ TOKARCZYK**

przygotowanie chóru / choir master

Janusz Wierzgacz, Joanna Wójtowicz

asystent reżysera / director's assistant

Agnieszka Sztencel

inspicjenci / stage managers

Justyna Jarocka-Lejzak, Mateusz Makselon

Otello / Othello | **TOMASZ KUK**

Jago / Iago | **LESZEK SKRLA**

Desdemona | **AGNIESZKA KUK**

Emilia | **AGNIESZKA CZĄSTKA-NIEZGÓDKA**

Cassio | **JAROSŁAW BIELECKI**

Lodovico | **WOŁODYMYR PAŃKIW**

Roderigo | **KRZYSZTOF KOZAREK**

Montano | **SEBASTIAN MARSZAŁOWICZ**

Herold | **MICHAŁ KUTNIK**

**ORKIESTRA I CHÓR OPERY KRAKOWSKIEJ
THE KRAKOW OPERA ORCHESTRA AND CHOIR**

kierownik muzyczny, dyrygent / music director, conductor
TOMASZ TOKARCZYK

Skrót libretta

osoby: **Otello**, Maur, wenecki gubernator Cypru – tenor; **Desdemona**, jego żona – sopran; **Jago**, chorąży – baryton; **Emilia**, jego żona – mezzosopran; **Cassio**, dowódca straży – tenor; **Roderigo**, szlachcic wenecki – tenor; **Lodovico**, poseł Rzeczypospolitej Weneckiej – bas; **Montano**, poprzednik Otella na stanowisku namiestnika Cypru – bas; **Herold** – bas

Akt I. Przerażony tłum obserwuje burzę szalejącą na morzu. Z żywiołem walczy statek Otella, w końcu szczęśliwie przybija do brzegu. Powracający z wyprawy wojennej Otello oznajmia zwycięstwo dowodzonych przez niego wojsk nad niewiernymi. Rozpoczyna się zabawa, nie uczestniczą w niej jedynie Roderigo i Jago. Pierwszy, gdyż zakochany jest bez szans na wzajemność w Desdemonie, drugi z zazdrością patrzy na Cassia, którego Otello mianował kapitanem. Jago obmyśla zemstę; postanawia upić Cassia, który najpierw odmawia, bo ma słabą głowę, ale potem ulega. Odurzony winem wszczynając awanturę z Roderigiem, próbuje ich rozdzielić Montano, którego Cassio rani w walce. Zaalarmowany przez Roderiga przybywa Otello. Nakazuje wszystkim rozejść się, a Cassia pozbawia stopnia kapitana. Zostaje sam z Desdemoną. Małżonkowie wspominają pierwsze chwile swej miłości, ciesząc się szczęściem, potem objęci udają się na spoczynek (duet „Gia nella notte densa”).

Akt II. Jago radzi, by Cassio poprosił Desdemonę o wstawiennictwo u Otella – to dalszy ciąg jego planu, wierzy, że zło, jakie czyni, jest wyrokiem przeznaczenia (monolog „Credo in un Dio crudel”). Widząc, że Cassio rozmawia z Desdemoną, prosi los, by przysłał tu Otella, który rzeczywiście nadchodzi. Jago pyta go, od jak dawna Cassio zna jego żonę, co pobudza zazdrość Otella; radzi mu też, by wybadał żonę, potwierdzając lub odrzucając swe domysły. Mieszkańcy Cypru przyszedli z darami dla Desdemony, która prosi małżonka o łaskę dla Cassia, co budzi irytację Otella. Kiedy Desdemona chce otrzeć czoło męża chusteczką, ten wyrwa ją z jej ręki i rzuca na ziemię. Chusteczkę podnosi Emilia, a Jago żąda, by mu ją oddała. Emilia przeczuwa nadciągające nieszczęście. Otello coraz bardziej przekonany jest o winie żony. Jago pozornie usiłuje go uspokoić, w rzeczywistości podsycia zazdrość, opowiadając, że Cassio przez sen wymawiał imię Desdemony. Dodaje też, że widział u niego jej chustkę, podarunek od męża. Otello zapowiada zemstę, Jago utwierdza go w tym (duet „Si pel ciel”).

Akt III. Herold zapowiada przybycie statku z posłami weneckimi. Jago proponuje, by Otello podsłuchiwał jego rozmowę z Cassiem. Nadchodzi Desdemona, aby raz jeszcze wstawić się za Cassiem. Otello żąda, by żona pokazała mu chustkę, jaką jej podarował. Desdemona twierdzi, że chyba ją zgubiła. Otello wpada we wściekłość (duet „Dio ti giocondi”). Jago przyprowadza Cassia, Otello ukrywa się. W sprytnie prowadzonej przez Jagona rozmowie Cassio opowiada o swojej ukochanej. Jest nią Bianca, ale nie wymienia jej imienia, toteż Otello jest przekonany, że mowa o Desdemonie. Co więcej, Cassio pokazuje chustkę, a to wystarczający dowód dla Otella, który nie słucha już słów Cassia, że ktoś mu ją podrzucił. Otello zastanawia się, jak zabić Desdemonę, radą służy mu Jago, którego Maur za wierną służbę mianuje kapitanem. Lodovico przybywa na czele delegacji posłów z Wenecji i przekazuje pozdrowienia od doży dla zwycięskiego Otella, ale pyta też o Cassia. Desdemona znowu wstawia się za nim, co ponownie wywołuje gniew jej męża. Herold przyprowadza jednak Cassia, bo Otello musi przekazać mu rozkazy zawarte w liście od doży. Doża wzywa Otella do Wenecji, jego następcą zostaje mianowany Cassio. Otello nie panuje już nad sobą, rzuca Desdemonę na ziemię, rozkazuje wszystkim odejść i sam pada zemdlny. Jago tryumfuje.

Akt IV. Sypialnia Desdemony. Małżonka Otella gotuje się do snu, pomaga jej Emilia. Desdemona wspomina piosenkę o wierzbie, jaką niegdyś nuciła służąca jej matki, prosta dziewczyna porzucona przez ukochanego (aria „Piangea cantando”). Gdy zostaje sama, modli się („Ave Maria”). Przychodzi Otello i żąda, by wyznała wszystkie grzechy. Desdemona zaprzecza, jakoby kochała Cassia, nie podarowała mu też chustki. Gdyby Otello go wezwał, z pewnością wszystko by się wyjaśniło. Otello twierdzi jednak, że Cassio już nie żyje, również na żonę wydał wyrok śmierci – dusi Desdemonę. Przerażona Emilia wzywa pomocy. Kiedy domownicy nadchodzą, postanawia wyjawić prawdę, mimo że Jago usiłuje ją powstrzymać: to Jago zabrał chustkę Desdemony, Cassio – którego Roderigo nie zdołał zabić – dodaje zaś, że znalazł ją podrzuconą u siebie w domu, Montano zaś wie, że Roderigo przed śmiercią przyznał się, iż to Jago uknuł całą intrygę. Otello, przerażony swym czynem, przebija się sztyłem.

Jacek Marczyński „Przewodnik operowy”, Świat Książki, 2011.

Libretto synopsis

Characters: **Othello**, Moor, Venetian governor of Cyprus – tenor; **Desdemona** – his wife, soprano, **Iago**, standard-bearer – baritone; Emilia, wife of Iago – mezzo-soprano, **Cassio** – captain of the guards – tenor; **Roderigo** – a gentleman of Venice – tenor; **Lodovico** – ambassador of the Venetian Republic – bass; **Montano** – former governor of Cyprus – bass, **Herold** – bass.

Act I. Anxious Iago is observing the storm raging at the sea. Othello's ship is struggling with the sea, but it manages to arrive safely. Othello, returning from a battle, announces the victory of the army headed by him over the infidels. A party ensues; only Roderigo and Iago do not take part in it. The former because of his unrequited love for Desdemona; the latter because he is jealous of Cassio whom Othello appointed captain. Iago is plotting revenge; he decides to make Cassio drunk who refuses first because he has a weak head and then gives in. Intoxicated with the wine, he initiates a brawl with Roderigo; Montano tries to set them apart and Cassio injures him in the fight. Othello, alerted by Roderigo, arrives. He asks everybody to leave and demotes Cassio. He is left alone with Desdemona. The spouses remember the first moments of their love, they enjoy their happiness and then go to sleep (the "Gia nella notte densa" duet).

Act II. Iago asks Cassio to beg Desdemona for intervention with her husband – this is the next stage of his plan; he believes that the evil that he does is the destiny ("Credo in un Dio crudel" monologue). Noticing that Cassio is talking to Desdemona, he asks fate to send Othello here, who actually arrives. Iago asks him how long has Cassio known his wife, which makes Othello jealous; Iago also advises him to question his wife in order to confirm or to reject his insinuations. The residents of Cyprus come with gifts for Desdemona, who asks her husband to pardon Cassio, which irritates Othello. When Desdemona wants to rub her husband's forehead with a handkerchief, he plucks it from her hand and throws it to the ground. Emilia picks it up and Iago demands that she gives it back to him. Emilia senses the approaching danger. Othello grows more and more convinced about his wife's deception. Iago is ostensibly trying to calm him down, but in reality he ignites his jealousy by saying that Cassio uttered Desdemona's name in his sleep. He also adds that he saw Cassio with the handkerchief, given to Desdemona by Othello. Othello announces revenge, and Iago backs this idea ("Si pel ciel" duet).

Act III. A herald announces the arrival of a ship with ambassadors from Venice. Iago suggests that Othello should listen to his conversation with Cassio. Desdemona arrives to intervene for Cassio's sake one more time. Othello demands that she shows him the handkerchief that he gave her. Desdemona claims that she might have lost it. Othello gets mad ("Dio ti giocondi" duet). Iago brings Cassio, Othello hides. In a conversation aptly manoeuvred by Iago, Cassio talks about his beloved. It is Bianca; however, he does not mention her name, and Othello is convinced that they are talking about Desdemona. What is more, Cassio presents the handkerchief and this is sufficient proof for Othello who does not listen to Cassio's words that it was planted on him. Othello wonders how to kill Desdemona; Iago advises him on this matter and the Moor makes him captain for his faithful service. Lodovico heads the delegation of ambassadors from Venice and gives greetings from the doge for the victorious Othello, but he also asks about Cassio. Desdemona intervenes for his sake once again, which makes her husband furious. However, the herald brings Cassio because Othello has to furnish him with the instructions contained in the letter from the doge. The doge summons Othello to Venice and Cassio is appointed his successor. Othello is no longer controlling himself: he throws Desdemona to the ground, orders everybody to leave and faints. Iago is triumphant.

Act IV. Desdemona's bedroom. Othello's wife is getting ready to go to sleep, she is assisted by Emilia. Desdemona is singing a song about a willow which used to be sung by her mother's servant, a simple girl who was abandoned by her lover ("Piangela cantando" aria). When left alone, she prays ("Ave Maria"). Othello arrives and demands that she confesses all her sins. Desdemona says she does not love Cassio and that she did not give him the handkerchief. If Othello summoned him, everything would be clarified. However, Othello claims that Cassio is already dead and he also kills his wife by strangling her. Terrified Emilia is screaming for help. When the residents arrive, she decides to tell the truth, even though Iago is trying to stop her: it was Iago who took Desdemona's handkerchief, Cassio – who was not killed by Roderigo – adds that he found it left in his house, whereas Montano knows that Roderigo before his death confessed that it was Iago who plotted the whole thing. Othello, terrified by his deed, stabs himself.

Jacek Marczyński "Przewodnik operowy", Świat Książki, 2011.

TOMASZ TOKARCZYK
Kierownik muzyczny / Dyrygent

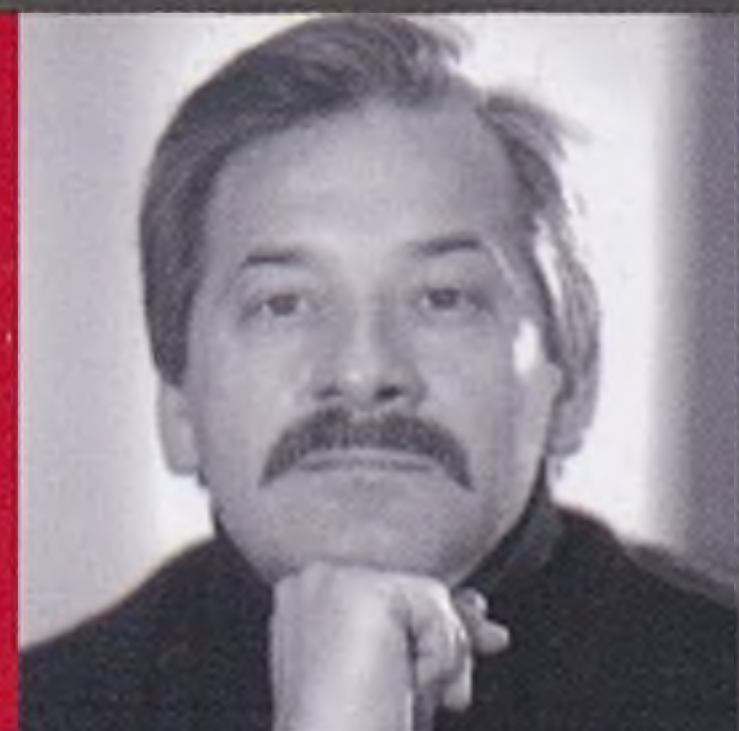
Absolwent Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie dyrygentury prof. Jerzego Katlewicza oraz w klasie skrzypiec prof. Ewy Szubry-Jargoń. W latach 2002-2004 był dyrygentem oraz kierownikiem muzycznym w Operze na Zamku w Szczecinie. Od 2004 r. związany z Operą Krakowską jako jej dyrygent i kierownik muzyczny. Poprowadził ponad 600 spektakli operowych i operetkowych, sprawował kierownictwo muzyczne w blisko 30 premierach. Dyryguje wieloma koncertami symfonicznymi i oratoryjnymi. W dorobku posiada również prawykonania. Współpracuje z licznymi instytucjami w kraju i za granicą, m.in. z orkiestrą symfoniczną w Trondheim (Norwegia), Teatrem Opery i Baletu w Czelabińsku (Rosja), Instytutem Promocji Kultury Polskiej, Polską Orkiestrą Sinfonia Iuventus, Orkiestrą Akademii Beethovenowskiej, orkiestrami Filharmonii: Narodowej, Podkarpackiej, Śląskiej, Krakowskiej, Częstochowskiej, Szczecińskiej, Dolnośląskiej, Pomorskiej, Koszalińskiej; orkiestrami symfonicznymi z Torunia i Płocka; orkiestrami Akademii Muzycznych z Krakowa i Wrocławia oraz z Operą Wrocławską, Operą i Filharmonią Podlaską, Operą Bałtycką i Operą Śląską, Teatrem Wielkim w Łodzi i Teatrem Wielkim w Poznaniu. Brał udział w licznych festiwalach m.in. Wexford Festival Opera (Irlandia), Opera Gala Festival (Kuwejt), Festival Internazionale delle Orchestre Giovanili (Włochy) czy Operaver-seny Es Festival Szeged (Węgry), jak i Bydgoskim Festiwalu Operowym, Festiwalu im. A. Didura w Sanoku oraz Festiwalu im. J. Kiepury w Krynicy Zdroju. Od roku akademickiego 2016/2017 jest wykładowcą Akademii Muzycznej w Krakowie, od 2019 roku współpracuje z Akademią Muzyczną w Katowicach. W 2020 otrzymał Teatralną Nagrodę Muzyczną im. Jana Kiepury w kategorii „Najlepszy dyrygent”. Został uhonorowany Brązowym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, Odznaczeniem Honoris Gratia, Medalem „Polonia Minor”.

TOMASZ KUK
Otello

Tenor. Ukończył z wyróżnieniem Wydział Wokalno-Aktorski Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie prof. Wojciecha Jana Śmietany. Laureat Brązowego Medalu Zasłużony Kulturze - Gloria Artis (2014).

Dysponuje rzadkim rodzajem głosu, kategoryzowanym jako dramatyczny tenor *spinto*, co predestynuje go do wykonawstwa najtrudniejszych partii operowych z repertuaru Giuseppe Verdiego, Giacomo Pucciniego czy Ryszarda Wagnera. Swoje umiejętności wokalne doskonalił na kursach wokalnych prowadzonych przez prof. Helenę Łazarską, prof. Ryszarda Karczykowskiego i maestrę Montserrat Caballe. Jest laureatem wielu krajowych i zagranicznych konkursów wokalnych. Zwyciężał także w konkursach na najlepszego tenora. Artysta ma na swym koncie wiele koncertów oratoryjnych i estradowych, m.in. wykonania *Stabat Mater* Antonína Dvořaka pod dyрекcją Helmutha Rillinga, *Mszy Es-dur* Franza Schuberta pod dyрекcją Wojciecha Michniewskiego, *Requiem* Giuseppe Verdiego pod dyрекcją Tadeusza Wojciechowskiego. Tenor na stałe związany jest z Operą Krakowską. Współpracuje także z Teatrem Wielkim w Łodzi, Teatrem Wielkim w Poznaniu, Operą Nova w Bydgoszczy, Operą Bałtycką w Gdańsku, Operą na Zamku w Szczecinie oraz Operą Narodową Teatru Wielkiego w Warszawie. Często występuje gościnnie na zagranicznych scenach operowych, m. in. w Japonii, Anglii, Niemczech, Szwajcarii, Austrii i Czechach. Tomasz Kuk dokonał istotnych dla polskiej muzyki nagrań płytowych m. in. wykonując partię Koracha w pierwszym światowym nagraniu opery sakralnej *Mojżesz* Artura Rubinsteina (2017). Artysta ma na swoim koncie kilkadziesiąt operowych ról. Występował wielokrotnie w takich partiach, jak Ismael (*Nabucco*), Alfred (*Traviata*), Radames (*Aida*), Manrico (*Trubadur*), Don Jose (*Carmen*), Artur (Lucja z *Lammermoor*), Jontek (*Halka*), Stefan (*Straszny Dwór*), Leński (*Eugeniusz Oniegin*), Cavaradossi (*Tosca*), Pincerton (*Madama Butterfly*), Rudolf (*Cyganeria*), Stary Król (*Hagith*), Bacchus (*Ariadna na Naxos*).

LESZEK SKRLA**Jago**

Baryton. Absolwent Akademii Muzycznej w Gdańsku. Od 1988 r. jest solistą gdańskiej sceny operowej, należy do grona jej czołowych śpiewaków. W swoim dorobku artystycznym posiada ponad 30 pierwszoplanowych partii barytonowych w operach Verdiego (*Makbet*, *Rigoletto*, *Traviata*, *Ernani*, *Zbójcy*), Pucciniego (*Tosca*, *Cyganeria*, *Madama Butterfly*), Mozarta (*Wesele Figara*, *Czarodziejski flet*, *Don Giovanni*), Bizeta (*Carmen*), Wagnera (*Tannhäuser*), Rossiniego (*Cyrulik sewilski*), Moniuszki (*Straszny dwór*, *Halka*, *Verbum nobile*), Donizettiego (*Don Pasquale*), Staussa (*Salome*), Sikory (*Madame Curie*, spektakl zarejestrowany i wydany na nośniku DVD przez firmę DUX), Szostakowicza (*Gracze*), Statkowskiego (*Maria*). Jego repertuar to także kilkadziesiąt partii oratoryjno-kantatowych, które wykonuje na koncertach w kraju i za granicą. Uczestniczył w festiwalach: Warszawska Jesień, Wratislavia Cantans, Musica Polonia Nova, Viva il Canto oraz wielokrotnie w Bydgoskim Festiwalu Operowym. Jest profesorem Akademii Muzycznych w Gdańsku i w Bydgoszczy.

AGNIESZKA KUK**Desdemona**

Sopran. Absolwentka Akademii Muzycznej w Krakowie, solistka Opery Krakowskiej, gdzie kreuje m.in. rolę Elżbiety w *Tannhäuserze*, Ulany w Manru, Toski w operze Giacomo Pucciniego, Madonny w *Joannie d'Arc na stosie*, Cio-Cio-San w *Madama Butterfly*. Sopranistka jest związana także z Teatrem Wielkim w Łodzi, gdzie występuje jako tytułowa Turandot w dziele Giacomo Pucciniego, Halka w operze Stanisława Moniuszki oraz Senta w operze Richarda Wagnera *Der Fliegende Holländer*. W repertuarze ma takie partie jak Violetta w *Traviacie*, Gianetta w *Napoju miłosnym*, tytułowa Dydona w operze *Dydona i Eneasz*, Mystery w *The Fairy Queen*, Pierwszy kwiat w *Parsifalu*. Artystka występuje często w duecie z tenorem Tomaszem Kukiem, prywatnie swoim mężem, w cyklach koncertów: *Śladami Jana Kiepury i Marty Eghert*, *Śpiewające małżeństwo* i *Polscy kompozytorzy w arii i pieśni*. Współpracuje z mediolańską Orchestra Lirico Sinfonica Idea Opus, a także sycylijską Taormina Opera Stars. Sopranistka prowadzi aktywną działalność koncertową i estradową, znakomicie odnajduje się zarówno w poezji śpiewanej, piosence aktorskiej, musicalu, jak i operze czy operetce.

AGNIESZKA CZĄSTKA-NIEZGÓDKA**Emilia**

Mezzosopran. Absolwentka Akademii Muzycznej w Krakowie, solistka Opery Krakowskiej, gdzie występowała m.in. w roli Carmen, Zofii w *Halce*, Jadwigi w *Strasznym dworze*, Orfeusza w *Orfeuszu i Eurydyce*, Suzuki w *Madama Butterfly*, Zerliny w *Don Giovannim*, Poliny w *Damie pikowej*, Olgi w *Eugeniuszu Onieginie*, Madaleny w *Rigoletcie*, Driady w *Ariadnie na Naxos*, Marceliny w *Weselu Figara*, Ines w *Trubadurze*, Smeraldiny w polskiej prapremierze *Miłości do trzech pomarańczy*, Marty w *Mefistofelesie*, Zaidy w *Turku we Włoszech*, Ciesci w *Giannim Schicchi*, Jenty w *Skrzypku na dachu*, Orestesa w *Pięknej Helenie*, Głosu Matki w *Opowieściach Hoffmanna*, Berty w *Cyruliku sewilskim* i Księcia Orlovsky'ego w *Zemście nietoperza*. W repertuarze posiada także wiele znaczących partii operowych i oratoryjnych. Współpracuje również z innymi teatrami muzycznymi. Koncertowała m.in. w USA, Niemczech, Wielkiej Brytanii, krajach Beneluxu, Norwegii, Ukrainie, Rosji, Słowacji i Kuwejcie.

JAROSŁAW BIELECKI**Cassio**

Tenor. Solista Opery Krakowskiej. Absolwent Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie śpiewu ks. dra hab. Zdzisława Madeja (dyplom z wyróżnieniem). Współpracował z Krakowską Operą Kameralną, Warszawską Operą Kameralną, koncertował z orkiestrami Filharmonii Krakowskiej i Filharmonii Częstochowskiej. Laureat nagrody specjalnej Konkursu Wokalnego im. Jana, Edwarda, Józefiny Reszków. W Operze Krakowskiej wystąpił w ostatnich premierach tej sceny: jako Hrabia Almaviva w *Cyruliku sewilskim*, Kandyd w operetce Leonarda Bernsteina, Flavio w *Normie*, Gherardo w *Giannim Schicchi*, Porcus w *Joannie d'Arc na stosie*, Sir Hervey w *Annie Bolenie*.

WOŁODYMYR PAŃKIW**Lodovico**

Bas. Urodził się w Drohobyczu na Ukrainie, studiował na wydziale wokalnym w Wyższym Instytucie Muzycznym im. Łysenki we Lwowie, potem w Akademii Muzycznej w Krakowie, którą ukończył w 2004 r. Jest solistą Opery Krakowskiej, gdzie zadebiutował jako Sarastro w operze *Czarodziejski flet*. Na krakowskiej scenie kreował również m.in. partie Colline w *Cyganerii*, Rajmonda w *Łucji z Lammermoor*, Stolnika w *Halce*, Ojca Rangier w *Diabłach z Loudun*, Mefista w *Fauście*, Komandora w *Don Giovannim*, Gremina w *Eugeniuszu Onieginie*, Dulcamarę w *Napoju miłosnym*, Bartolo w *Weselu Figara*, Ferrando w *Trubadurze*, Króla Treflowego w *Miłości do trzech pomarańczy*, tytułowego Mefistofelesa w operze Arrigo Boita (również w premirowych spektaklach w Trondheim w Norwegii). Śpiewał partię Zaccaria w *Nabucco* na scenach operowych w Poznaniu, we Lwowie, Wrocławiu i w Gdańsku, jako Basilio wystąpił w *Cyruliku sewilskim* na deskach Opera Lyra w Ottawie. Współpracuje z Operą Narodową w Warszawie, Operą Wrocławską i Operą na Zamku w Szczecinie. Występuje również w repertuarze oratoryjnym.

KRZYSZTOF KOZAREK**Roderigo**

Tenor. Absolwent Akademii Muzycznej w Krakowie. Na swoim koncie posiada nagrania płyt CD z muzyką dawną oraz współpracę z takimi zespołami jak Capella Cracoviensis, Cappella Augustana, Goldberg Ensemble, La Tempesta, Accademia dell'Arcadia. Jest solistą Opery Krakowskiej, występował w spektaklach: *Ariadna na Naxos* (Scaramuccio), *Wesele Figara* (Don Curzio), *Traviata* (Gaston), *Halka* (Góral), *Cabaret lunaire* do muzyki A. Schönberga (On), *Trubadur* (Ruiz), *Mefistofeles* (Wagner, Nereusz), *Straszny dwór* (Damazy), *Skrzypek na dachu* (Motel Kamzoil), *Teresica – una pasión* (Miguel), *Piękna Helena* (Achilles / Ajaks I), *Tannhäuser* (Der Schreiber), *Opowieści Hoffmanna* (Andrès, Cochenille, Frantz, Picchinaccio i Nathanaël), *Norma* (Flavio), *Gianni Schicchi* (Gherardo), *Anna Bolena* (Hervey), *Norma* (Młody Cygan), *Cyrulik sewilski* (Fiorello), *Carmen* (Morales). W repertuarze posiada także partie Tamina w *Czarodziejskim flecie*, Ferranda z *Così fan tutte* oraz wiele partii oratoryjnych.

SEBASTIAN MARSZAŁOWICZ**Montano**

Bas. Ukończył z wyróżnieniem Akademię Muzyczną w Krakowie w klasie prof. Piotra Kusiewicza (2014), wcześniej Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki Akademii Górniczo-Hutniczej. Jako solista debiutował na deskach Opery Nova w Bydgoszczy w 2015 roku jako Dziemba w *Halce*. Współpracuje z Krakowską Operą Kameralną, Operą Śląską, Warszawską Operą Kameralną, Orkiestrą Straussowską „Obligato”. Od 2018 roku solista Opery Krakowskiej. W swoim repertuarze posiada partie m.in. z takich oper, jak *Anna Bolena* (Lord Rochefort), *Wesele Figara* (Antonio), *Straszny dwór* (Zbigniew), *Cyrulik sewilski* (Don Basilio), *Traviata* (Markiz d'Obigny), *Ariadna na Naxos* (Truffaldino), *Czarodziejski flet* (Sarastro), *Tannhäuser* (Reinmar von Zweter).

MICHAŁ KUTNIK**Herold**

Baryton. Studiował na Akademii Muzycznej w Krakowie. Solista Opery Krakowskiej, ma w swoim dorobku wiele partii; ostatnie to Falke w *Zemście nietoperza*, Maciej w *Strasznym dworze*, Żupan w *Baronie cygańskim*, Marco w *Giannim Schicchi*, Arlekin w *Ariadnie na Naxos*, Belcore w *Napoju miłosnym*, Farfarello w *Miłości do trzech pomarańczy*, Kalchas w *Pięknej Helenie*, Księżę Populesku w *Hrabinie Maricy*, Schaunard w *Cyganerii*. Brał udział w światowych prapremierach dwóch spektakli Opery Krakowskiej: w operetce Karola Szymanowskiego *Loteria na Mężów czyli Narzeczony nr 69* w 2007 roku, a w 2011 w musicalu *Mały lord* Stevena Markwicka w roli Pana Hobbsa. Współpracuje z Krakowską Operą Kameralną, Teatrem Wielkim w Łodzi i Operą Śląską w Bytomiu, a także z Filharmonią Warmińsko-Mazurską w Olsztynie i Filharmonią Podkarpacką w Rzeszowie. Ma na swoim koncie wiele występów w kraju i za granicą, m.in. w Niemczech, Szwajcarii, Włoszech, Norwegii, Finlandii, Mołdawii oraz na Litwie.

KONCERT W TEATRZE

Arcydzieło opery tragicznej i tryumf 74-letniego Giuseppe Verdiego, który po sukcesie „Aidy” na 16 lat wycofał się z operowej areny – po raz pierwszy w repertuarze Opery Krakowskiej.

Premiera „Otella” w 1887 r. w mediolańskiej La Scali wywołała zachwyt i poruszenie w świecie artystycznym. Była to nie tylko wyjątkowa możliwość usłyszenia nowego utworu operowego, który wyszedł spod ręki Verdiego po długiej przerwie w tworzeniu dla teatru, ale też wyczekiwanego, osobistego spotkania z kompozytorem – żywą legendą włoskiej opery.

Arrigo Boito, kompozytor „Mefistofelesa” (wystawionego na naszej scenie w 2014 r.) i znakomity librecista stworzył na podstawie dramatu Williama Shakespeare’a przejmujące libretto, którego treść powstawała pod baczным okiem Verdiego. Obaj artyści prowadzili między sobą twórczą wymianę zdań poprzez liczne dyskusje i listy. Aby zachować tajemnicę, wspólnie kreowane dzieło otrzymało w korespondencji specjalny kryptonim – jak czytamy u Piotra Kamińskiego w „Tysiąc i jedna opera” – „czekolada” lub jak pisze Stefan Kunze „czekoladowy projekt”. Niemiecki muzykolog w swoim artykule poświęconym „Otellu” przywołuje znamienne słowa Verdiego: *Wie Pan, jak powstał ten czekoladowy projekt. Pan jadł ze mną i z Facciem (Franco Faccio, dyrygent i kompozytor) kolację. Mówiliśmy wtedy o „Otellu”, o Boicie. Nazajutrz Faccio „dostarczył” mi Boita, a trzy dni później Boito dostarczył mi szkic do „Otella”. Przeczytałem go i spodobał mi się. Powiedziałem mu: niech Pan zrealizuje ten utwór, zawsze dla kogoś będzie dobry, dla Pana, dla mnie, dla kogoś innego, itd.*

Przytoczony cytat pochodzi z listu skierowanego do Giulia Ricordiego – włoskiego redaktora i muzyka, który dołączył w 1863 r. do założonego przez jego rodzinę wydawnictwa muzycznego Casa Ricordi. Jak się okazuje, miał on ważny udział w spotkaniu Verdiego z jego przyszłym librecistą. Udało mu się, jak opisuje Kamiński, pojednać kompozytora z Arrigiem Boito, który niegdyś w młodzieńczym zapale, zranił dotkliwie Lwa z Busseto.

Do powstałego libretta Verdi napisał muzykę pełną namiętności i twórczego kunsztu. Stworzył dzieło oryginalne i nowatorskie, będące przejawem wieloletniej ewolucji jego kompozytorskiego stylu. Zrezygnował z tradycyjnej uwertury, w jej miejsce umieszczając w partyturze takty szalejącej burzy, wprowadził monologi o charakterze deklamacyjnym i w odkrywczy sposób wykorzystał możliwości wykonawcze instrumentów, szczególnie z grupy dętej. Wszystkie użyte środki posłużyły wydobyciu dramatycznego wyrazu dzieła. Jak zauważa jeden z najbardziej wpływowych krytyków muzycznych w II połowie XIX wieku Eduard Hanslick: *Verdi wielokrotnie spotyka się w „Otellu” z Wagnerowskimi założeniami. W to, że pojął on ten styl dopiero dzięki Wagnerowi, a nawet, że w całości go od Wagnera przejął, uwierzyć może tylko ktoś, kto nie zna „Don Carlosa”, napisanego 20 lat przed „Otellem”, wtedy, gdy jedynym znanym Verdiemu utworem Wagnera była uwertura do „Tannhäusera”.*

W dziejach Opery Krakowskiej „Otello” nie był do tej pory wystawiony. Premiera koncertowej wersji dzieła Verdiego w formie multimedialnej odbyła się w okresie lockdownu, 11 i 13 grudnia 2020 r. i była transmitowana online przez platformę Play Kraków. Teraz możecie ją Państwo zobaczyć i usłyszeć bezpośrednio na scenie.

CONCERT IN THEATRE

The masterpiece of tragic opera and the triumph of the 74-year old Giuseppe Verdi who withdrew from the operatic industry after the success of “Aida”: for the first time in the repertoire of the Kraków Opera.

The première of “Othello” in the Milanese La Scala evoked amazement and stirred the artistic world. It not only provided an exceptional opportunity of listening to the new operatic piece that was created by Verdi after an extended break in compositions written for the theatre, but also the long-awaited personal meeting with the composer - the living legend of the Italian opera.

Arrigo Boito, the composer of “Mephisto” (staged by the Kraków Opera in 2014) and the excellent librettist created a moving libretto based on William Shakespeare’s drama; the content was carefully supervised by Giuseppe Verdi. Both artists exchanged creative ideas during numerous discussions and letters. To keep it secret, the jointly created work was assigned a special code name in the correspondence: Piotr Kamiński, author of “Tysiąc i jedna opera” (Thousand and One Opera) claims that it was referred to as “chocolate” and Stefan Kunze calls it the “chocolate project.” The German musicologist in his paper devoted to “Othello” offers a telling quote by Verdi: *“You know how this chocolate project came into being. You were eating dinner with me and Faccio (Franco Faccio, a conductor and composer). We were talking about “Othello” and Boito then. The next day Faccio “furnished me” with Boito and three days later Boito delivered a draft for “Othello.” I read it and I liked it. I told him: do this piece, it will always be good somebody - for you, for me, for somebody else, etc.”*

The quotation above derives from a letter addressed to Giulio Ricordi - Italian editor and musician who in 1863 joined the music publishing house Casa Ricordi set up by his family. As it turns out, he had a serious contribution to the meeting of Verdi and his future librettist. He managed, as Kamiński describes it, to conciliate the composer with Arrigo Boito, who seriously injured the Lion of Busseto in the past in his youthful zeal.

When the libretto was ready, Verdi composed music that was full of passion and creative artistry. He created an original and innovative work, which was a manifestation of long-lasting evolution of his composing style. He resigned from the traditional overture; in its stead, he incorporated the sounds of the raging storm into the music score, introduced declamatory monologues and inventively used the performance possibilities of instruments, especially from the wind instrument section. All these means were used to bring out the dramaticism of the work. As noted by one of the most influential music critics in the 2nd half of the 19th century, Eduard Hanslick: *In “Othello” Verdi meets with Wagnerian assumptions a number of times. Only a person who is not familiar with “Don Carlos”, written 20 years before “Othello”, when the only work of Wagner known to Verdi was the overture to “Tannhäuser”, will believe that Verdi comprehended the style thanks to Wagner or that he fully took it over from Wagner.*

“Othello” has not been staged in the history of the Kraków Opera before. The première of the concert version of Verdi’s work in a multimedia setting took place during the lock-down, on the 11th and 13th of December 2020 and was streamed on the Play Kraków website. Now you can see and hear it directly on stage.

Katarzyna Oleś-Blacha (Desdemona), Tomasz Kuk (Otello)

Wołodimir Pańkiw (Lodovico), Krzysztof Kozarek (Roderigo), Jarosław Bielecki (Cassio)

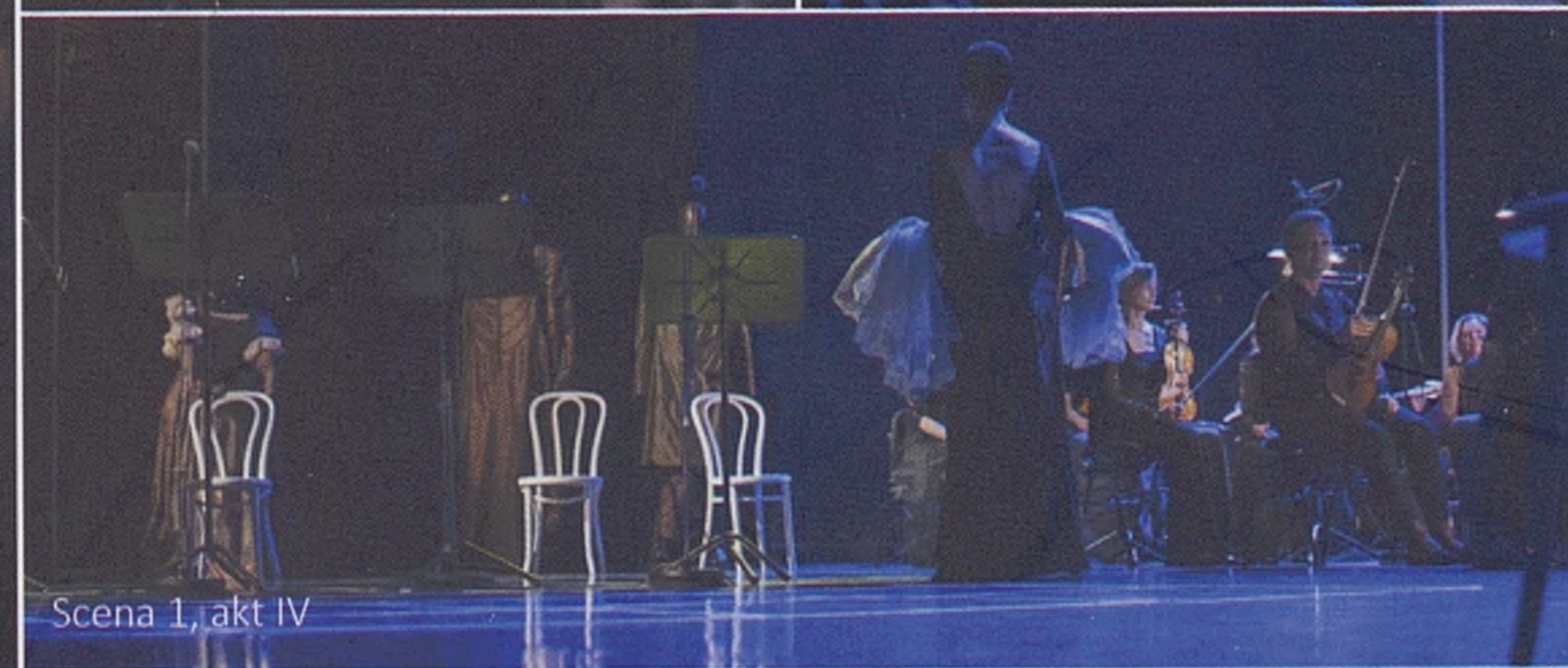
Mikołaj Zalasinski (Jago)

Agnieszka Kuk (Desdemona)

Agnieszka Czastka-Niezgodka (Emilia)

Scena 1, akt IV

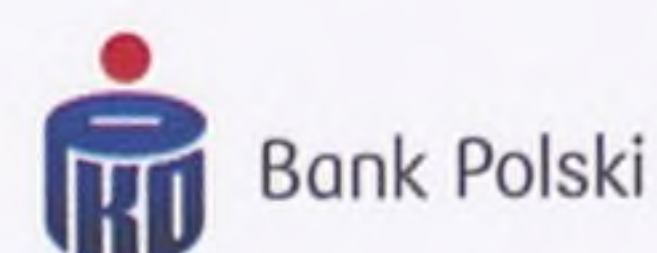
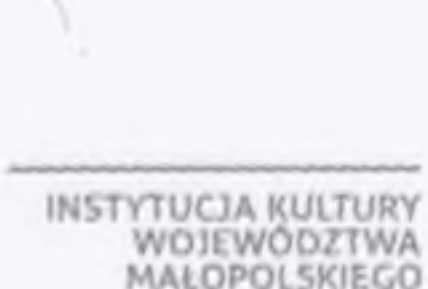
Scena zbiorowa

Zdjęcia z pokazu premierowego online prezentowanego na platformie PLAY KRAKOW – 11, 13.12.2020

Mecenas Opery Krakowskiej

Partner Główny Opery Krakowskiej

Patroni medialni Opery Krakowskiej

OPERA KRAKOWSKA ul. Lubicz 48, 31-512 Kraków | Rezerwacja: tel. +48 12 296 62 62 (63) | Bilety do nabycia w Kasie oraz on-line na www.opera.krakow.pl
redakcja: Elżbieta Tosza • opracowanie graficzne: Bartosz Giżycki • wydawca: Opera Krakowska, czerwiec 2021